

Universitatea din Craiova
IOSUD UCV
Grupul „celor 13” profesori seniori

Universitatea din Craiova
IOSUD UCV
Grupul „celor 13” profesori seniori

Viziune „Oltenia 2050”

- STUDIU INTERDISCIPLINAR -

Coordonator
Constantin Fota

Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2018

Referenți științifici:

Director științific Dr. Napoleon Pop

Prof.dr. cercetător principal I Petre Prisăcaru

Prof.dr. cercetător principal I Florin Bonciu

Prof.univ.dr. Costea Munteanu

Copyright © 2018 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Viziune "Oltenia 2050" / coord.: Constantin Fota. - Craiova : Universitaria, 2018

Conține bibliografie

ISBN 978-606-14-1425-3

I. Fota, Constantin (coord.)

330

Ediție sponsorizată de **Fundația „Constantin Botea”**. Tirajul de 150 de exemplare se distribuie cu titlu gratuit, prin Școala Doctorală de Științe Economice din cadrul Universității din Craiova, la solicitarea persoanelor fizice și juridice interesate.

© 2018 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Componența Grupului „celor 13” profesori seniori

Academician, prof.univ.dr. Ion Dogaru (d)

Prof.univ. emerit dr. Constantin Fota

Prof.univ.dr. Ovidiu Ghidirmic (d)

Prof.univ.dr.ing. Gheorghe Manolea

Prof.univ.dr. Romulus Mocanu

Prof.univ. emerit dr. Constantin Niculescu

Prof.univ.dr. Marin Opreșescu

Prof.univ.dr. Vladimir Osiac

Prof.univ.dr. Dumitru Otovescu

Prof.univ. emerit dr. Emilia Parpală-Afana

Prof.univ.dr. Petre Rotaru

Prof.univ.dr. Dinică Ciobotea

Conf.univ.dr. Răzvan Stan

Sumar

Viziune „Oltenia 2050“

Prof.univ. emerit dr. Constantin Fota

I

„Oltenia, ca o parte a teritoriului românesc, întinsă între Carpații Meridionali, Dunăre și Olt, este un spațiu de adâncă istorie, deschis către întreaga romanitate descinsă din Latinitatea Orientală și către cea din urmă prin Porțile de Fier ale Dunării, Poarta de Fier a Transilvaniei, printre „Cazane“ cetăți și turnuri, și străbătută de văi și culmi, pe unde sălășluiesc duhurile Zamolxiene și ale exarhilor de plai anteriori statelor medievale românești și ierarhilor Metropolitani din 1359 sau 1370.“

„Prin timp, acest teritoriu s-a individualizat ca leagăn de viață etnică curată și, ca formă culturală și conținut civilizator, tribună specifică – spiritual independentă, originală, harnică și anabazică. Ea se individualizează și astăzi mental de către comunitatea mare românească, prin oamenii săi, spiritul și civilizația circumscrise între Carpații Meridionali, Dunăre și Olt.“¹

Descifrând cântecul popular, de suflet „M-a făcut mama oltean“, oltenii se identifică ca urmași ai puternicilor Craiovești și se autocaracterizează ca fiind inteligenți, pasionali, generoși cu prietenii, dar și impetuoși cu dușmanii! De altfel, și cele mai amuzante glume despre olteni sunt tot de ei create. Adevărul este că din Oltenia s-au ridicat numeroase personalități emblematice, de la conducători de oști și domnitori, la creatori de artă, știință și cultură și la puternici întreprinzători în economie.

Pe planul spiritului, „Oltenia reprezintă o străveche vatră de cultură, de o bogată și prestigioasă tradiție și rămâne un nesecat izvor și un imens rezervor de energie spirituală. Pentru cine vrea să-și dea seama de posibilitățile culturale și intelectuale ale Olteniei nu are decât să pătrundă și să poposească pentru câteva clipe în holul principal al Colegiului National Carol I, în care te întâmpină portrete ale peste 50 de academicieni care au studiat de-a lungul timpului în acest liceu, echivalent cu o Academie.“²

Pe plan general, panoplia personalităților istorice ale Olteniei este, într-adevăr, impresionantă. Voievozi – domnitori ai Țării Românești: Litovoi,

---

¹ Prof. univ. dr. Dinică Ciobotea : *Repere in istoria Olteniei – Specificitate și individualitate.*

² Prof. univ. dr. Ovidiu Ghidirmic, conducător de doctorat, domeniul Litere: *Valori identitare specifice Olteniei. Paradigma spiritului Oltenesc.*

Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Radu Șerban, Constantin Șerban, Matei Basarab, Constantin Brâncoveanu, Gheorghe Bibescu, Barbu Dimitrie Știrbei, Tudor Vladimirescu. Oameni politici, demnitari, șefi de guvern: Gheorghe Chițu, Nicolae Romanescu, Nicolae Titulescu, Eugen Carada, Constantin Argetoianu, Gheorghe Tătărescu, Constantin Titel Petrescu. Oameni de afaceri: Familia Obedeanu, Familia Opran, Familia Mihail, Barbu Drugă, C.P. Brătășeanu, Constantin Neamțu. Oameni de știință: Gheorghe Țițeica, Petre Poenaru, Constantin Rădulescu Motru, Gheorghe (Gogu) Constantinescu, Constantin S. Nicolăescu – Plopșor, Stefan Odobreja. Oameni de cultură: Theodor Aman, Traian Demetrescu, Constantin Brâncuși, Eugen Ionescu, Marin Sorescu. Oameni de spirit: Nicodim de la Tismana, Mihail Moxa, Dionisie Eclesiarhul, Nifon Criveanul.³

II

În prezent, Oltenia se identifică în proporție de 90 % cu Regiunea IV Sud–Vest, formată din județele Dolj, Olt, Gorj, Vâlcea și Mehedinți. În delimitare statistică pe macroregiuni, Regiunea Sud–Vest Oltenia formează, împreună cu Regiunea Vest Timiș (Timiș, Arad, Caraș-Severin, Hunedoara), macroregiunea IV. În actuala structură administrativă, Oltenia deține 12,3 % din suprafața și 10,2 % din populația țării.

Contrar afirmațiilor superficiale care se mai fac încă, potrivit cărora ar fi o zonă săraca, Oltenia este una din cele mai bine dotate regiuni ale țării. Solul cernoziomic și clima cu influențe mediteraneene sunt premise deosebit de favorabile pentru dezvoltarea puternică a agriculturii. Dunărea și râurile interioare, în special Oltul și Jiul, pe lângă avantajul în sine al resursei de apă, au un semnificativ potențial energetic. Subsolul este încă bogat în cărbune, petrol, gaze, sare și ape termale, toate acestea favorizând activități industriale în lanț. Populația, ca cel de al doilea factor al dezvoltării economice alături de factorul teren, este relativ abundentă și relativ bine instruită. Zona este însă deficitară în factorul capital, mai ales în infrastructura de legătură cu celelalte regiuni ale țării și cu exteriorul.

Cu toate acestea și cu toate intențiile strategiilor succesive de dezvoltare regională, deși s-au înregistrat unele progrese notabile (cereale, energie electrică, metalurgie neferoasă, automobile, infrastructură interjudețeană, aeroportul Craiova), harta de ansamblu a dezvoltării Olteniei în ultimele decenii arată îngrijorător. Astfel, ponderea Olteniei în PIB național este de 7,6

---

³Acad. prof. univ. dr. Ion Dogaru, conducător de doctorat Drept, Prof. univ. emerit dr. Constantin Fota, conducător de doctorat Economie Internațională (International Economics), Prof. univ. dr. Dinică Ciobotea: *Personalități istorice din Oltenia*.

% față de 10,2 și respectiv 12,1 în populația și respectiv în suprafața țării, ceea ce evidențiază un potențial insuficient pus în valoare. Ca rezultat, PIB pe locuitor al Olteniei reprezintă numai 74 % din media pe țară. Mai mult, decalajele Olteniei față de țara luată în ansamblu și față de alte regiuni au crescut, s-au amplificat și inegalitățile între județele componente ale regiunii. Oltenia se afla pe ultimul loc între cele 8 regiuni de dezvoltare ale țării din punct de vedere al PIB total, iar județul Mehedinți pe ultimul loc între județele regiunii și țării.

Toate acestea se constituie într-un serios semnal de alarmă în legătură cu viitorul Olteniei în plan național și european. Cu atât mai mult, cu cât pe arena mondială au loc noi și galopante evoluții, cu consecințe majore asupra dezvoltării economice și sociale a tuturor țărilor și regiunilor lumii.

III

Omenirea a intrat într-o nouă etapa a evoluției postindustriale. Deseori o definim ca economie bazată pe cunoaștere, economie informațională sau, în ultimul timp tot mai frecvent, economie digitală. Fizicianul Stephen Hawking afirma că resursele pământului se epuizează rapid, iar omenirea va fi nevoită să-și găsească casă pe o nouă planetă. La rândul său, autorul Yuval Noah Harari considera că pentru viitor omenirea ar trebui să aibă ca proiecte imortalitatea, fericirea și îndumnezeirea (Homo Deus). Dar până atunci, omenirea acum este confruntată cu un set de mari provocări, cu consecințe de amploare planetară: demografice, de mediu și climă, alimentare, energetice, tehnologice, geostrategice.

Demografie. Populația rămâne condiție sine qua non a existenței și dezvoltării lumii. În prezent, populația mondială a ajuns la 7,5 mld. (față de 1 mld. în anul 1000 și 6,2 mld. în anul 2000), urmând să crească la 9,8 mld. în 2050 (11,2 mld. în 2100), din care Asia 5,3 (față de 4,3 în prezent), 2,5 Africa (1,5), 0,8 America Latina (0,7), 0,7 Europa (0,8), 0,4 America de Nord (0,5) și 0,06 Oceania (0,07). În prognozele ONU, România este menționată printre țările cu mare scădere de populație în viitor: de la 23,5 mil. în 1989 la 19,7 în 2017, la 16,2 în 2050 și 12,1 în 2100, din cauza ratei fertilității de 1,5 și emigrației, ceea ce înseamnă că demografia devine cea mai importantă problemă a țării.

Mediul și clima. Poluarea, datorată în principal consumului de energie bazată pe combustibili fosili, are ca efect încălzirea planetei. În era industrială temperatura pe pământ a crescut cu 0,85 °C. Pentru secolul XXI se preconizează o creștere cu 0,3 – 1,7 în scenariu optimist și 2,6 – 4,8 în scenariu pesimist. Consecințe: topirea ghețarilor, creșterea nivelului oceanelor și mărilor, ploi și zapezi excesive, inundații masive, secete și deșertificări. Acordul de la

Paris din 2016 prevede reducerea emisiilor de gaze și a poluării sub 2 °C și limitarea la 1,7 comparativ cu era preindustrială. Acordul are deosebită relevanță pentru România, ca producătoare de energie în mare măsură pe baza de combustibili fosili, în special cărbuni situați în regiunea Oltenia.

Alimentație. Cererea mondială de produse alimentare va crește în perioada 2025-2050 cu peste 50 %. Oamenii tind spre o dietă echilibrată, care să asigure aportul de calorii într-o structură cât mai sănătoasă. Creșterea extensivă a producției agricole este limitată de resursa de teren și de apă. România poate folosi această oportunitate prin creșterea randamentelor, inclusiv prin irigații. Producția agricolă a Olteniei poate crește, astfel, de cel puțin 3 ori.

Energie. Civilizația viitoare se va baza pe energia din resurse regenerabile, principala sursă fiind soarele: termoenergie, energie fotovoltaică, hidroenergie, energie eoliană, biomasă, alternativa energie atomică fiind tot mai discutabilă. Tehnologii există și multe țări și-au propus termene apropiate de renunțare la energie pe bază de combustibili fosili. România urmează să realizeze tranziția la un nou mix energetic. Oltenia va fi afectată, fiind depozitară de combustibili fosili și pol producător de energie pe bază de cărbune. Resursele alternative de energie pentru Oltenia sunt hidroenergia, energia fotovoltaică și biomasă.

Tehnologie. Progresul tehnologic este galopant și cuprinde practic toate sferile. Domeniile tehnologiei de vârf sunt: știința vieții, știința aerospațială, știința noilor materiale și chimicale, tehnologia informatică și comunicațiilor, știința tranziției auto, știința energiei. Cele mai reprezentative tehnologii noi sunt în prezent: mașini de învățat (inteligență artificială), terapie genetică, celule solare „fierbinți“, harta tipului celular uman, sisteme de recunoaștere facială, calculatoare Quantum. Pentru România se pune problema schimbării radicale a atitudinii față de C/D, prin alocarea pentru cercetare a cel puțin 2 % din PIB și orientarea ei spre sectoare de cercetare selectate. Pentru Oltenia, domeniile predilecte de cercetare ar fi: agricultura, informatica, energetica și industria auto.

Geostrategie. Proiecțiile arată că China devine puterea economică numărul 1 a lumii, depășind SUA începând cu anul 2020. În 2050 va realiza un PIB cu 45 % mai mare decât cel al SUA. Pe locul 3 în lume se va afla India, care va depăși UE luată în ansamblu. Pe locul 5 se va afla Indonezia, urmată de Brazilia și Rusia. Cuplată cu o nouă ierarhie în structura geografică a comerțului mondial - China, SUA, Europa, Japonia, India, Brazilia - această perspectivă va configura și o nouă ordine economică internațională. În aceste condiții, pentru România sunt vitale integrarea cât